

Mevrouw Z. Pels
Gedeputeerde van de Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Uw kenmerk

1400571/1452235

Uw brief d.d.

09.07.2020

Onderwerp

Financiële noodsteun aan culturele instellingen en maatschappelijke organisaties in relatie tot de negatieve gevolgen door de landelijke COVID-19 maatregelen

Ons kenmerk

BO/Vitaliteit/Cultuur

Behandeld door

J. Ligthart

Toestelnummer

06-55426753

Bijlagen

2

Datum

29.09.2020

Hooggeachte mevrouw Pels, beste Zita,

Namens de burgemeesters en wethouders binnen het samenwerkingsverband cultuur van Noord-Holland Noord informeer ik u als volgt.

Bij brief van 9 juli 2020 heeft u ons uitgenodigd om een gezamenlijk voorstel in te dienen in het kader van het provinciaal noodfonds sociale infrastructuur. Op 18 mei jl. heeft Provinciale Staten een motie aangenomen voor het instellen van het noodfonds. Deze motie is gericht op de culturele en maatschappelijke organisaties in Noord-Holland, die zwaar geraakt worden door de landelijke Covid-19 maatregelen en daardoor in het voortbestaan worden bedreigd. Het uitgangspunt is dat de provincie met ons samenwerkt. Wij hebben immers een directe relatie met deze organisaties.

We danken u in het bijzonder voor deze uitnodiging. Net als u zien we dat de culturele sector hard wordt geraakt door de genomen maatregelen. En zonder steun dreigt een flink aantal van de culturele instellingen om te vallen. Dat willen we niet laten gebeuren en zijn blij met de helpende hand van de provincie. We gaan van harte in op uw uitnodiging, zoals we dat op basis van de bestuurlijke overleggen op 1 juni en 4 juli j.l. hebben aangegeven.

De culturele sector

De culturele sector wordt zoals gezegd hard geraakt door de genomen maatregelen van de Rijksoverheid ter bestrijding van het coronavirus. De musea, theaters, podia en alle andere instellingen hebben hun deuren tijdelijk moeten sluiten. De inkomsten uit (ticket)verkoop, horeca en zaalverhuur lopen terug en anderzijds overwegen of stoppen (private) sponsors hun bijdragen, omdat zij ook geraakt worden door de crisis. Dat is in Noord-Holland Noord niet anders dan in de andere Nederlandse regio's. Gelukkig is het culturele leven weer langzaam opgang gekomen. De nood is daarentegen

onverminderd groot. De steun van Rijksoverheid is er niet voor alle culturele instellingen. Daarom waarderen we de inzet van de provincie Noord Holland en het steunpakket dat Provinciale Staten ter beschikking stelt. Gezamenlijk kunnen we ervoor zorgen dat de sector zoveel als mogelijk deze periode kan overleven. Zodat we er in de toekomst weer op kunnen bouwen en van kunnen profiteren. In de eerste plaats door de intrinsieke waarde van cultuur, de ontspanning, beleving en zingeving die cultuur kan bieden.

De propositie

In de afgelopen periode is hard gewerkt. We hebben op basis van de regeling de omzetschade van de culturele instellingen inzichtelijk gemaakt en op basis daarvan een gezamenlijk voorstel – de propositie – opgesteld met inhoudelijke en financiële uitgangspunten. We danken de betrokken medewerkers van de provincie voor de coöperatieve en prettige samenwerking. Het doet ons deugd om het voorstel met deze uitgangspunten bij u in te dienen.

De gemeenten dienen vóór 1 oktober 2020 de aanvraag in voor een bijdrage uit het noodfonds. Deze aanvraag gaat gepaard met het besluit van de cofinanciering per culturele instelling binnen de eigen gemeente. Deze cofinanciering bestaat uit 35% van het netto schadebedrag per instelling.

Informatie

Indien u vragen heeft naar aanleiding van deze brief, kunt u contact opnemen met Jim Ligthart van de gemeente Alkmaar, telefoon 06-55426753 en e-mail jligthart@akmaar.nl.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar,

Christian Braak, Wethouder Cultuur

Propositie Noord Holland Noord

Aanleiding

De cultuursector verkeert in zwaar weer. De maatregelen die het Rijk heeft moeten nemen in het kader van de Corona-crisis hebben de culturele sector hard geraakt.

Een sector die leeft voor en van het publiek moest 3 maanden noodgedwongen de deuren sluiten. Met alle gevolgen van dien.

Theatervoorstellingen konden niet plaatsvinden, festivals werden afgelast, musea moesten de deuren sluiten en kunstenaars en het merendeel van de werknemers in de sector zaten plotseling thuis, zonder inkomen. De sector ging letterlijk en figuurlijk op slot.

Sinds 1 juni is er langzaam maar zeker weer een en ander mogelijk, maar het einde van deze crisis is voorlopig nog niet in zicht. De 1,5 meter maatschappij lijkt het nieuwe normaal, en veel van wat voorheen kenmerkend was voor de cultuursector, is niet langer vanzelfsprekend. Zo is het publieksbereik een fractie van wat het was door beperkende maatregelen en beperking van bezoekers, waardoor andere verdienmodellen moeten worden gevonden. Daarnaast komt de keten onder druk te staan, de (on)mogelijkheden van het optreden en presenteren in deze periode heeft ook invloed op de maakpraktijk.

Als gemeenten doen we ons best om de culturele instellingen zoveel als mogelijk te helpen. Zo schelden we huur kwijt en zijn we coulant met subsidiemaatregelen. Maar de gemeentebegrotingen knellen. Niet alleen binnen de cultuursector spelen er problemen, ook andere sectoren hebben het zwaar en verdienen hulp. Ondertussen lopen de gemeentelijke inkomsten terug, zoals te merken is bij de opbrengsten van bijvoorbeeld toerismebelasting. De schade is simpelweg te groot om alleen op te pakken.

Daarom waarderen we de inzet van de provincie Noord Holland en het steunpakket dat Provinciale Staten ter beschikking stelt enorm. Gezamenlijk kunnen we ervoor zorgen dat de sector zoveel als mogelijk deze periode kan overleven. Zodat we er in de toekomst weer op kunnen bouwen en van kunnen profiteren. In de eerste plaats door de intrinsieke waarde van cultuur, de ontspanning, beleving en zingeving die cultuur kan brengen. Culturele instellingen bieden een plek om na te denken over de grotere dingen in het leven in al zijn verscheidenheid. Daarnaast is een kwalitatief hoogwaardige en diverse culturele infrastructuur van groot belang voor het vestigingsklimaat. Juist met het oog op de vergrijzing is het aantrekken van nieuwe jonge bewoners een belangrijk aandachtspunt. Evenals het aantrekken van toeristen, die economisch een bijdrage leveren aan de regio. Maar ook in de sociale cohesie speelt cultuur een niet te onderschatten rol. Mensen leren elkaar kennen, bijvoorbeeld in amateurverenigingen of als vrijwilliger voor een museum. Cultuur kan mensen uit de eenzaamheid halen, een doel geven. Daarnaast dragen kunst en cultuur bij aan de algemene ontwikkeling van mensen en de ontwikkeling van de 21e eeuwse vaardigheden. Vaardigheden die alleen maar harder nodig zijn om om te gaan met de veranderende en naar blijkt door Corona kwetsbare samenleving waarin we leven.

Het is dus van groot belang dat we de sector gezamenlijk zoveel mogelijk helpen om te zorgen dat er ná deze crisis nog een cultuursector is en daarmee een aantrekkelijke en waardevolle regio.

De provincie heeft een steunpakket van in totaal 10 miljoen in het leven geroepen. Van dit bedrag stelt de provincie een bedrag van € 3.374.653 voor de regio Noord Holland Noord beschikbaar. Aan de regio Noord Holland Noord is gevraagd te komen met een propositie hoe dit bedrag moet worden verdeeld binnen de regionale culturele infrastructuur. Daarnaast vraagt de provincie een gemeentelijke bijdrage van 35% als cofinanciering voor het netto schadebedrag van de instellingen.

De provincie heeft verder in overleg met de gemeenten voorwaarden vastgesteld om te komen tot de propositie. Wij hebben de afgelopen periode gebruikt om aan de hand van deze voorwaarden in kaart te brengen waar het knelt, wie het meest steun nodig heeft en welke instellingen cruciaal zijn voor de culturele infrastructuur van Noord Holland Noord.

De culturele infrastructuur van Noord Holland Noord

De regio Noord Holland Noord kenmerkt zich door een grote mate van diversiteit. Diversiteit van het landschap, de bevolking en de culturele infrastructuur. Er is sprake van ontgroening en vergrijzing, van zee en weiland, van stad en platteland. Noord Holland Noord is Holland in het klein.

Dit diversiteit van de culturele infrastructuur is van groot belang om de verschillende bevolkingsgroepen in Noord Holland Noord aan te spreken. Zo is er voor iedereen een mogelijkheid om binnen de eigen interesses deel te nemen aan kunst en cultuur en kan cultuur rekenen op een groot draagvlak binnen de gemeenschap.

Kenmerkend zijn de vele musea, klein en groot, zoals het Westfries Museum, Stedelijk Museum Alkmaar, Museum Kranenburgh en Museum Kaap Skil Texel. Deze instellingen geven vorm aan de gezamenlijke identiteit en dragen bij aan de toeristische aantrekkelijkheid van de regio. Maar ook binnen de podiumkunsten is het aanbod groot. Theaters, poppodia, bioscopen, filmhuizen en vlakke vloertheaters, op het gebied van podiumkunsten is de keten mooi ingevuld. Die keten is in het bijzonder van belang, gezien het feit dat er binnen Noord Holland Noord geen kunstvakopleiding is.

Wel is er een groot aanbod van centra voor de kunsten en amateurverenigingen, waardoor er sprake is van een levendig cultuurveld. Ook de bibliotheken zijn van grote waarde voor de regio. Bibliotheken zijn al lang niet meer enkel een plek om boeken te lenen, maar fungeren meer en meer als ontmoetingsplek of als plek om kennis op te doen. Hiermee dragen ze ook in grote mate bij aan de sociale cohesie.

Sinds enige tijd zijn we, met ondersteuning van de provincie, aan het werk om een cultureel regioprofiel vorm te geven om een scherper beeld te hebben van de specifieke en onderscheidende eigenschappen van onze regio. Vooralsnog zien we drie centrale thema's: bewegende landschappen, levende kernen en verhalend erfgoed. Met name de instellingen die passen binnen het tweede thema, levende kernen, hebben het nu zwaar.

De kernen in de regio hebben een demografisch vraagstuk, waarin een tegengestelde beweging te ervaren is. Enerzijds is er een grote trek naar de Randstad, mensen verhuizen of forenzen. Tegelijkertijd is er een overloop in Amsterdam die leidt tot vestiging in de regio. Vooralsnog is de eerste beweging het sterkst. Voor een vitale toekomst vraagt de regio om levende kernen. Levende kernen (leefbaarheid) gaat over mensen. De kleinschaligheid van veel culturele initiatieven in de regio is juist in deze regio van grote waarde. Kleinschaligheid kan de nieuwe trend worden, in eigen omgeving relevante verbindingen aangaan. Een uitstekende vorm daarvoor is het vertellen van verhalen en het organiseren van activiteiten.

Dit soort instellingen vallen in de regeling van het provinciale steunfonds onder categorie 2, maar zijn voor onze regio naast de instellingen in categorie 1 van cruciaal belang voor het levendig houden van de culturele infrastructuur. Immers, als de basis wegvalt heeft dit invloed op de kennismaking met cultuur, op de doorstroom van talent en uiteindelijk op de topvoorzieningen binnen de regio.

Cultuur en Corona in Noord Holland Noord

De landelijke Corona-maatregelen hebben ook bij de culturele infrastructuur in Noord Holland Noord grote klappen gemaakt. Zeker de eerste periode, van maart tot juni, waarin alles gesloten werd, hebben ervoor gezorgd dat inkomsten stil vielen. Afhankelijk van de grootte van de instelling en de mate waarin publieksinkomsten onderdeel van de omzet zijn, is het verlies groot. Daarnaast zijn in de eerste periode de inkomsten uit verhuur en horeca volledig stilgevallen. Duidelijk is in ieder geval dat alle instellingen op een of andere wijze verlies leiden.

De voortdurende onzekerheid betreffende maatregelen helpt daarbij niet; plannen van evenementen, voorstellingen etc. is lastig. Dit zorgt ervoor dat instellingen met name somber zijn over de langere termijn. Daarnaast maken we ons zorgen over het voortbestaan van de gehele culturele keten. Alleen de podia redden heeft geen zin als er geen gezelschappen meer zijn om op te treden. Het is van groot belang dat alle schakels in de keten voldoende worden geholpen.

De verliezen op korte termijn zijn tot nu toe zoveel als mogelijk opgevangen door de reserves, coulantemaatregelen van overheden en aanvullende regelingen zoals de NOW en de TOZO regelingen. Maar ook daarover heerst onzekerheid. Onbekend is in hoeverre dit soort maatregelen voort worden gezet en hoe lang subsidiërende overheden coulant blijven.

Proces totstandkoming propositie

Ten behoeve van de door de provincie gevraagde propositie is er een kerngroep ingesteld, bestaande uit de cultuurambtenaren van de gemeenten Alkmaar, Den Helder en Hoorn. De kerngroep heeft de regio Noord Holland Noord opgedeeld in drie subregio's, de regio Alkmaar, de regio Kop van Noord Holland en de regio West Friesland.

Door de kerngroep is vervolgens een uitvraag gedaan bij de gemeenten van de betreffende subregio's. Gevraagd is naar aanleiding van de door de provincie gestelde voorwaarden in kaart te brengen welke instellingen steun verdienen, of het instellingen zijn in categorie 1 of 2 en wat de netto geleden schade is, conform het rekenmodel van de provincie.

Uitgangspunt daarbij is dat door de gemeente de intentie wordt uitgesproken zorg te dragen voor co-financiering van 35%.

Hieronder een overzicht van de totale schadeposten per gemeente:

Gemeente	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 3	Totaal
Totalen	€ 2.912.929,00	€ 833.290,38	€ 1.054.023,00	€ 4.800.242,38
Alkmaar	€ 199.873,00	€ 230.562,0	€ 140.114,00	€ 570.549,00
Bergen	€ 45.678,00	€ 22.553,00	€ 308.000,00	€ 376.231,00
Castricum	€ 0,00	€ 13.162,0	€ 0,00	€ 13.162,00
Den Helder	€ 335.782,00	€ 22.305,38	€ 32.200,00	€ 390.287,38
Enkhuizen	€ 10.000,00	€ 42.488,0	€ 0,00	€ 52.488,00
Heerhugowaard	€ 383.000,00	€ 3.356,0	€ 0,00	€ 386.356,00
Heiloo	€ 0,00	€ 0,00	€ 112.500,00	€ 112.500,00
Hollands Kroon	€ 0,00	€ 13.997,00	€ 0,00	€ 13.997,00
Hoorn	€ 657.199,80	€ 277.947,00	€ 203.596,00	€ 1.138.742,80
Langedijk	€ 0,00	€ 0,00	€ 236.707,00	€ 236.707,00
Medemblik	€ 346.535,20	€ 0,00	€ 0,00	€ 346.535,20
Schagen	€ 0,00	€ 46.164,00	€ 20.906,00	€ 67.070,00
Stede Broec	€ 0,00	€ 63.481,00	€ 0,00	€ 63.481,00
Texel	€ 934.861,00	€ 97.275,00	€ 0,00	€ 1.032.136,00

Het totale schadebedrag van de regio Noord Holland Noord komt uit op **€ 4.800.242,38**

De steun die aan de provincie wordt gevraagd is 65% van dit bedrag en komt uit op een bedrag van **€ 3.120.157,54**. Hiermee blijft de regio Noord Holland Noord onder het beschikbaar gestelde bedrag van **€ 3.374.653**.

Dit is inclusief de schade die onze instellingen in categorie 2 hebben opgelopen. We zien graag dat deze instellingen mee worden genomen en de schade wordt gecompenseerd, gezien het belang dat juist ook deze instellingen hebben voor de regionale infrastructuur. Zo heeft Artex - Kunstenschool Texel een vitale rol in de cultuureducatie (muziek, dans, beeldend, theater). Als deze instelling omvalt, valt er pakweg 80% van alle cultuureducatie in de gehele gemeente Texel weg (en 100% op scholen). Door de eilandpositie is er weinig tot geen achtervang.

Een ander voorbeeld is Museum Oud Anna Paulowna, belangrijk voor het bevorderen van het uitdragen en tentoonstellen van cultureel en historisch erfgoed van de voormalige gemeenten binnen Hollands Kroon en de gelijknamige polder.

Elke instelling heeft zijn eigen toegevoegde waarde binnen de culturele infrastructuur en juist die kleinschaligheid van dit soort instellingen zijn kenmerkend voor onze regio. Als deze instellingen wegvallen, vallen er gaten in de infrastructuur die niet makkelijk kunnen worden gedicht. Daarnaast heeft dit een negatieve impact op de toeristische aantrekkelijkheid van de regio en daarmee ook op de economie.

Verder zijn er in totaal negen instellingen die niet voldoen aan de voorwaarden van categorie 1 of 2, maar die we toch willen opvoeren in de propositie als categorie 3-instellingen.

In de eerste plaats betreft dit instellingen die reeds een bijdrage van de landelijke fondsen hebben ontvangen. De bijdrage van de landelijke fondsen heeft enkele instellingen afdoende geholpen in het compenseren van de opgelopen schade. Bij vijf instellingen, te weten Podium Victorie, Museum Kranenburgh, het Westfries Museum, Hotel Maria Kapel en Cinema Oostereiland resteert er echter nog een behoorlijk schadebedrag. Gezien het feit dat we het beschikbare budget niet volledig uitputten willen we deze instellingen opvoeren voor steun om de resterende schade te kunnen verhelpen.

Daarnaast zijn er nog vier instellingen die eveneens niet voldoen aan de voorwaarden, er is geen structurele subsidierelatie met de overheden. Deze instellingen zijn echter wel van groot belang voor de regionale infrastructuur. Het gaat hierbij om de volgende instellingen:

- *Theater de Beun*
Theater de Beun wordt beheerd door Stichting Sportservice Langedijk. Met hen is vanaf 2018 een exploitatieovereenkomst gesloten voor 6 jaar, waarbij zij ieder jaar een exploitatiebijdrage van de gemeente ontvangen van ongeveer € 25.000. Ook al is dit geen subsidie, wel is er sprake van een structurele gemeentelijke vergoeding. Theater de Beun heeft ook een regionale uitstraling, omdat het publiek voor meer dan 25% buiten de gemeente komt. Er worden namelijk theater en cabaretvoorstellingen georganiseerd met landelijke artiesten en ook op de filmavonden van Cinescoop en de Filmliga komt ook veel publiek uit de buurgemeenten.
- *Museum Broekerveiling*
In 1976 is uit het afmijnlokaal en de lighallen het museum voortgekomen. Hoewel er geen formele subsidierelatie met de gemeente is, zijn het afmijnlokaal en de lighallen rijksmonumenten, eigendom van de gemeente Langedijk en is de gemeente verantwoordelijk voor het groot onderhoud. Ruim veertig jaar wordt hiervoor substantiële budgetten (middels programmabegroting) uitgegeven. Tevens is er in de afgelopen tien jaar (tot en met 2018) een structurele subsidierelatie. De gemeente Langedijk is van mening dat het Museum BroekerVeiling een icoon van de gemeente Langedijk is en verder moet worden ontwikkeld naar een aantrekkelijk toeristisch hoogtepunt, met name naar toekomstige generaties en nieuwe doelgroepen.
- *Museumhaven*
De gemeente Den Helder heeft een subsidierelatie met Stichting Museumhaven Willemsoord. Hieronder zijn weer verschillende stichtingen aangesloten en die hebben nu een hulpvraag ingediend. De stichtingen dragen bij aan het instandhouden, beschermen en beleefbaar maken van het nautisch erfgoed in Den

Helder. Heeft een (boven)regionale aantrekkingskracht. Ook is er educatief aanbod aan het onderwijs en zijn er stages/werkervaringsplekken.

- *Westfrieze Folklore*

De Westfrieze Folklore is een belangrijke drager van het immaterieel erfgoed. Het wordt al sinds 1953 georganiseerd in Schagen en ontvangt subsidie van de gemeente Schagen. Deze optocht is een tentoonstelling van het waardevolle Westfrieze erfgoed; de identiteit van de Westfries weergegeven in een combinatie van haar authentieke klederdracht en historische vervoersmiddelen zoals boerenwagens en landauers. Vrijwilligers werken samen om tijdens tien donderdagen het Schagen van 1910 te recreëren, dé plek om de Westfrieze cultuur te ervaren in de regio. Het vormt al meer dan 50 jaar een begrip in Noord-Holland, en is al die tijd een grote trekpleister voor toeristen.

Voor de desbetreffende gemeenten en de regio eromheen zijn dit instellingen die van grote waarde zijn en waarbij de gemeente een belang heeft deze instellingen overeind te houden. We pleiten er dan ook voor ondanks dat de voorwaarden bij deze instellingen niet helemaal passend zijn, deze schadebedragen ook te honoreren.

Voor sommige van bovenstaande instellingen in categorie 1, 2 of 3 is de nood dusdanig hoog dat er geen sprake (meer) is van een eigen vermogen of er zelfs sprake is van een negatief eigen vermogen. Met de steun die deze instellingen van provincie en gemeente kunnen ontvangen gaan we er echter van uit dat ze op korte termijn hun solvabiliteit weer op peil krijgen en de komende jaren gezond verder kunnen.

Naast bovengenoemde instellingen zijn er ook nog enkele culturele instellingen door gemeenten genoemd die in de problemen zijn of komen en onvoldoende aansluiten bij de door de provincie gestelde criteria. Het is echter wel van belang dat hier oog voor is. Het betreft dan bijvoorbeeld Museum Eenigenburg, een museum dat veel cultuur-historische elementen zoals de Westfrieze Omringdijk toelicht en (boven) regionale bezoekers trekt. Ook zijn er in de regio een aantal cultuurhuizen die functioneren als basisplaats voor culturele organisaties (die in aantal gevallen ook subsidie krijgen zoals de bibliotheek) en een plek vormt om kennis te maken met cultuur, te leren en kunst en cultuur te bezoeken (onder meer de cultuurschuur Wieringen en Vikingschip Den Oever).

Samenvattend

Het steunpakket van de provincie is van groot belang om de culturele instellingen in Noord Holland Noord gezamenlijk door deze moeilijke tijd te loodsen. Veel is nog onzeker, zeker is wel dat de grote klappen nog gaan komen. Door nu gezamenlijk op te trekken kunnen we de cultuursector helpen ook die klappen op te vangen. Maar of dit voor de langere termijn afdoende is moet blijken. Wat nu al wel duidelijk is, is dat met alle steunmaatregelen de problemen niet zijn opgelost.

Wel is er nog een (beperkt) restbedrag over voor de regio Noord Holland Noord vanuit de provincie. Dit bedrag kan op meerdere manieren worden ingezet. Zo houden met name de theaters nog lang last van de crisis en kunnen extra steun gebruiken, ook in 2021. Maar ook andere instellingen die in deze propositie niet mee konden worden genomen verkeren in moeilijkheden. Het is op dit moment nog onduidelijk om welke instellingen het gaat en welke bedragen hiermee zijn gemoeid. Dat maakt het lastig nu een voorschot te nemen op de inzet van de overgebleven middelen. De middelen kunnen worden doorgeschoven naar 2021 voor

een volgende steunpakket voor theaters of de gehele groep culturele instellingen die wij nu voordragen, maar kunnen ook nu worden ingezet voor andersoortige culturele instellingen. Er is wat meer tijd nodig om hier een uitspraak over te doen die gedragen wordt door de gehele regio.

We hopen en vertrouwen erop dat we als overheden gezamenlijk blijven optrekken ten behoeve van de cultuursector. Cultuur en creativiteit zijn van grote waarde voor de maatschappij en hebben we hard nodig om de samenleving tijdens en mogelijk ook ná Corona verder vorm te geven.